

Evangelhia lui Nicodim

Editura Herald

PREFATĂ

Eu, Anania iudeul, cel care eram învățător al Legii iudeilor, căutând prin dumnezeieștile Scripturi, am văzut, prin credință, din Legea Scripturilor, dumnezeirea Domnului nostru Iisus Hristos; m-am învrednicit de sfințenia Botezului și, căutând peste tot despre faptele care s-au petrecut în vremea aceea, [fapte scrise] pe care iudeii le-au dat spre păstrare lui Ponțiu Pilat¹, am descoperit manuscrisul scris cu litere evreiești de Nicodim², pe care eu l-am tălmăcit în greacă, în timpul domniei lui Flaviu Teodosiu³ și a lui Valentinian August⁴, în anul al optsprezecelea⁵, ca să fie cunoscut de toți cei care cinstesc numele Domnului nostru Iisus Hristos. Toți cei care îl citiți și îl rescrieți în alte codice, grecești sau latinești, vă rog ca să mă învredniciți de a mijloci pentru mine păcătosul, pentru ca Dumnezeu să-mi fie milostiv și să-mi ierte toate păcatele pe care le-am săvârșit.

Pacea să fie cu cel care va citi acestea și sănătate celor care vor asculta!

¹ Procurator roman în Iudeea (26-36 d. Hr.). Este cunoscut în Evanghelii prin rolul pe care îl joacă în procesul lui Iisus și pentru faptul că L-a condamnat la pedeapsa răstignirii pe cruce.

² Nicodim făcea parte din gruparea fariseilor, o grupare ce tindea spre un formalism exagerat al respectării ritualului iudaic, având chiar o poziție dominantă. Convorbirea avută cu Mântuitorul (Ioan III, 1-21) l-a determinat pe Nicodim să creadă în El și chiar să-l apere în fața celorlalți iudei. De asemenea, Nicodim va pregăti, împreună cu Iosif din Arimateea, trupul lui Iisus spre a fi înmormântat.

³ Flaviu Theodosie I „cel Mare”, împărat roman (379-395). După moartea lui Grațian, survenită în anul 383, Teodosie rămâne unic conducător al Imperiului. A emis decretul care impunea Ortodoxia ca unică religie a Imperiului (380) și a convocat Sinodul II Ecumenic ce a avut loc la Constantinopole (381).

⁴ Împărat roman în Apus (375-392). A fost influențat de Sfântul Ambrozio în direcția respectării tradiției ortodoxe, intrând astfel în conflict cu Justina, mama sa, care era ariană.

⁵ Anul 393/397.

EXPLICAREA PREFEȚEI

Ne aflăm în anul al nouăsprezecelea al domniei Cezarului Tiberiu⁶, împăratul romanilor, și în anul al nouăsprezecelea al lui Irod⁷, fiul lui Irod⁸, cârmuitorul Galileei, cu opt zile înainte de calendele lui aprilie, care înseamnă a douăzeci și cincea zi a lunii martie, în timpul consulatului lui Rufin și al lui Rubellion, în anul al patrulea al celei de-a două sute două Olimpiade, în vremea când Iosif și Caiafa⁹ se aflau în fruntea preoțimii iudeilor.

După răstignirea și pătimirea Domnului, Nicodim a mărturisit cele întâmplate arhierilor și celorlalți iudei. Tot Nicodim a trimis și scrisori în limba ebraică.

CAPITOLUL I

Anna¹⁰ și Caiafa și Semes, Datan, Gamaliel, Iuda, Levi, Neftalim, Alexandru și Syr și restul iudeilor au venit la Pilat împotriva lui Iisus, acuzându-l pe El de multe fapte rele, zicând: „Noi știm că Acesta este fiul tâmplarului Iosif și că S-a născut din Maria, și că se numește pe

⁶ Împărat roman (14-37 d.Hr.) din dinastia Iulia-Claudia. Fidel urmaș al lui Augustus, continuă politica de pace a acestuia, se ocupă în mod special de justiție, finanțe și administrarea provinciilor.

⁷ Tetrarh al Galileei (4 î.Hr.-39 d.Hr.). Cunoscut din Evanghelii ca fiind cel care a poruncit tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul. De asemenea, după ce a fost prins, Iisus a fost dus mai întâi la Pilat care, l-a trimis la Irod. Vezi și *Lc. XXIII, 1-12*.

⁸ Rege al Israelului (37-4 î.Hr.), instalat pe tron de triumvirul Marc Antoniu. Mare constructor, reface Templul din Ierusalim. Evangheliile îi atribuie uciderea pruncilor din Betleem, acțiune destinată să-l facă să dispară pe Iisus.

⁹ Mare Preot și căpetenie a bătrânilor lui Israel. Este cel care îl judecă pe Iisus în Sanhedrin. Vezi și *Mt. XXVI, 57-68*.

¹⁰ Fost mare preot, Anna este unul din personajele influente, atât din punct de vedere politic cât și religios, în cadrul societății iudaice din vremea lui Iisus. După ce este prins, Iisus va fi dus mai întâi în fața lui Anna, care era și socrul lui Caiafa, așa cum ne spun Evangheliile. Vezi și *Ln. XVIII, 12-14*.

Sine Fiul lui Dumnezeu și Împărat. Nu numai aceasta, ci a încălcat și Sabatul și a căutat să distrugă Legea noastră părintească”.

Zis-a Pilat: „Dar ce a făcut și ce vrea să distrugă?”. Iudeii i-au zis: „Noi avem Lege ca în ziua de Sabat să nu facem nimic, iar Acesta i-a tămăduit prin lucrări necurate, în ziua Sabatului, pe șchiopi și pe surzi, pe cocoșați și pe paralitici, pe orbi și pe leproși și pe cei posedați de duhuri necurate”.

Pilat le-a zis lor: „Ce fel de lucrări necurate?”. Ei au răspuns: „El este un vrăjitor și prin Beelzebub, stăpânul demonilor, îi scoate pe demoni¹¹, și toți îi sunt supuși”. Pilat le-a zis: „Această lucrare [scoaterea demonilor] nu stă în puterea duhului necurat a o săvârși, ci în puterea lui Dumnezeu”. I-au zis iudeii lui Pilat: „Rugăm pe Măria Ta, ca să-i poruncești [lui Iisus] să stea înaintea judecății tale și să-l auzi pe El”.

Chemându-l Pilat pe mesager, i-a spus: „Să-l aduci pe Iisus cu grijă!”. Ieșind mesagerul și recunoscându-l pe Iisus, i s-a închinat, iar mantia pe care o ținea strânsă în mână sa, a întins-o pe jos, zicând: „Doamne, păsește pe mantie, intră, căci te cheamă guvernatorul”.

Văzând iudeii ce a făcut mesagerul, au ridicat glasul la Pilat, zicându-i: „De ce nu i s-a poruncit lui să intre prin glasul unui crainic, ci prin cel al unui mesager? Căci l-am văzut pe mesager când i s-a închinat și când a întins pe jos mantia pe care o avea în mână și i-a zis lui: «Doamne, te cheamă guvernatorul»”.

Chemându-l Pilat pe mesager, i-a zis: „De ce ai făcut aceasta?”. I-a spus lui mesagerul: „Când m-ai trimis la Ierusalim, la Alexandru, l-am văzut pe Iisus șezând pe asin, și pe copiii iudeilor strigând «Osana, Fiul lui David!»¹²,

¹¹ Cf. *Mt. XII, 24*.

¹² *Mt. XI, 9*

ținând ramuri [de finic] în mâinile lor. Alții își întindeau veșmintele lor în cale, zicând: «Mântuiește-ne, Tu care ești între cei de sus, binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului!».

Iudeii au ridicat glasul, zicând către mesager: „Dar, dacă fiii iudeilor strigau în ebraică, cum de tu, care știi greacă, ai înțeles că strigau în ebraică?”. Le-a spus lor mesagerul: „L-am întrebat pe unul dintre evrei și i-am zis: «Ce strigă în ebraică?», și el mi-a explicat”. Pilat i-a întrebat [pe iudei]: „Cum strigau în ebraică?”. Ei au răspuns: „Osana!”. Și Pilat [a întrebat]: „Ce înseamnă aceasta?”. Ei i-au răspuns: „Doamne, mântuiește-mă sau Doamne, scapă-mă!”. Le-a spus lor Pilat: „Dacă voi mărturisiți cu propriile voastre glasuri ceea ce copiii au zis, atunci de ce [ziceți că] mesagerul a păcătuit?”. Iar ei au tăcut. Zis-a guvernatorul către mesager: „Du-te și adu-l pe El!”. Ieșind, mesagerul ca făcut ca mai înainte, și i-a zis lui Iisus: „Doamne, mergi căci te cheamă guvernatorul”.

Și a intrat Iisus, iar signoforii¹³, care purtau stindardele, au plecat vârfurile stindardelor în fața Lui și s-au închinat lui Iisus. Văzând iudeii că signoforii au plecat vârfurile steagurilor și i s-au închinat lui Iisus, cu și mai mare ură au strigat împotriva signoforilor.

Pilat a zis către iudei: „Nu vă miră că s-au plecat capetele signoforilor și i s-au închinat lui Iisus?”. Dar [iudeii] au strigat la signofori de ce s-au aplecat și i s-au închinat lui Iisus. Iudeii i-au zis lui Pilat: „Noi am văzut cum signoforii s-au aplecat și i s-au închinat lui Iisus”. Chemându-i guvernatorul pe signofori, le-a spus: „De ce ați făcut aceasta?”. I-au zis ei lui Pilat: „Noi suntem păgâni și slujim templelor, cum puteam să ne închinăm Aceluia?”

¹³ Într-o legiune romană, signoforul era purtătorul steagului legiunii respective

Și pe când noi țineam stindardele, acestea s-au aplecat și i s-au închinat”.

Zis-a Pilat mai marilor sinagogii și căpeteniilor popului: „Alegeți voi bărbați vânjoși și puternici, ca ei să țină stindardele și să vedem dacă se mai înclină”. Încuviințând bătrânii iudeilor, au ales doisprezece bărbați vânjoși și puternici, i-au pus șase câte șase să țină stindardele, și ei au stat în fața tribunalului guvernatorului. Pilat i-a spus mesagerului: „Scoate-l pe Iisus din pretoriu și adu-l iarăși după aceeași rânduială!”. Și Iisus împreună cu mesagerul au ieșit afară din pretoriu.

Și chemându-i Pilat pe cei care ținuseră mai înainte stindardele, a jurat în fața lor pe sănătatea Cezarului că: „Dacă nu se vor pleca stindardele la intrarea Aceluia, vă voi tăia capetele”. Și a poruncit ca Iisus să fie adus iarăși. Și a făcut mesagerul acela ca și mai înainte, și mult îl ruga pe Iisus ca să treacă și să calce peste mantia sa. Și a trecut și a intrat [la Pilat]. Și intrând Iisus, s-au plecat stindardele și i s-au închinat Lui.

CAPITOLUL II

Văzând Pilat aceasta, se înfricoșă și căută să plece din scaunul său [de la locul de judecată]. Și pe când cugeta el cum să plece din scaunul său, soția lui Pilat, pe nume Procula¹⁴, a trimis la el zicându-i: „Nimic să nu faci Omului acestuia drept, căci multe am pătimit din cauza Lui în această noapte!”¹⁵. (Pilat, auzind aceasta, a zis către toți iudeii: „Voi știți că soția mea este păgână, și că a ridicat multe dintre sinagogile voastre. Ea m-a anunțat acum că

¹⁴ Acest nume s-a păstrat pe calea tradiției orale, din moment ce nu există nicio mențiune după care acesta ar fi fost numele real al soției lui Pilat. Evanghelia după Matei o menționează cu o singură ocazie, dar fără a-i da numele. Vezi Mt. XXVII, 19.

¹⁵ Cf. Mt. XXVII, 19.

Omul Iisus este drept, și din cauza Lui multe a pățimit în această noapte"). Răspunzând, iudeii i-au zis lui Pilat: „Nu ți-am spus noi că este vrăjitor? Iată ce vis a trimis soției tale”.

Pilat, chemându-l pe Iisus, i-a zis: „Nu auzi ce mărturisesc aceștia și nu zici nimic?”. Iisus i-a răspuns: „Dacă nu ar fi avut puterea de a vorbi, nu ar fi vorbit. Dar, de vreme ce fiecare are putere asupra gurii sale, poate vorbi bune sau rele. Or să vadă ei!”. Au răspuns bătrânii iudeilor, zicând către Iisus: „Ce-o să vedem? Mai întâi că te-ai născut din preacurvie, apoi că te-ai născut în Betleem și din pricina ta au fost uciși pruncii? În al treilea rând, că tatăl tău și mama ta Maria au fugit în Egipt, pentru că poporul nu avea încredere în ei?”.

Unii dintre iudeii de față au zis de bine: „Noi nu spunem că El s-a născut din preacurvie, căci știm că Maria a fost logodită cu Iosif, și nu s-a născut din preacurvie”.

Pilat le-a spus iudeilor care ziceau că El s-a născut din preacurvie: „Acest cuvânt nu este adevărat, căci logodna a avut loc, precum zic cei de-un neam cu voi”. Anna și Caiafa i-au zis lui Pilat: „Toată mulțimea strigă cum că din preacurvie s-a născut și că este vrăjitor. Aceștia [care îl susțin] sunt prozeliții și ucenicii Lui”. Chemându-i Pilat pe Anna și Caiafa, le-a spus lor: „Cum adică sunt prozeliți?”. I-au spus ei: „Sunt fii de păgâni și acum s-au făcut iudei”.

Au zis Lăzăr și Asterius, Antoniu și Iacob, Caras și Samuel, Isaac și Finea, Crispus și Agrippa, Amnes și Iuda: „Noi nu ne-am născut prozeliți, ci suntem fii de iudei, și adevăr grăim: am fost de față la logodna Mariei!”. Grăindu-le Pilat celor doisprezece bărbați, le-a zis lor: „Jurați pe sănătatea Cezarului că este adevărat că nu s-a născut

din preacurvie?”. Ei i-au spus lui Pilat: „Legea noastră nu îngăduie ca noi să jurăm, căci păcat este. Să jure ei pe sănătatea Cezarului, ei care spun că noi mințim, și poți să ne uciți”. Anna și Caiafa i-au zis lui Pilat: „Acești doisprezece cred că [Iisus] nu s-a născut din preacurvie și răutate, și zic că este Fiul lui Dumnezeu și Împărat, iar noi nu credem”.

A poruncit deci Pilat întregului popor să iasă, în afara de cei doisprezece bărbați care ziceau că nu s-a născut din preacurvie, iar lui Iisus i-a spus să se îndepărteze la o oarecare distanță, și a zis către ei: „De ce vor iudeii să-L ucidă pe Iisus?”. Ei au răspuns: „Îl pizmuiesc pentru că a vindecat în ziua de Sabat”. Zis-a Pilat: „Pentru faptele lui bune vor ei să-L ucidă?”. I-au răspuns aceia: „Da, stăpâne!”.

CAPITOLUL III

Pilat, plin de mânie, a ieșit din pretoriu și le-a zis lor: „Martor am soarele că nu găsesc nicio vină în Omul Acesta!”¹⁶. Au răspuns iudeii și i-au zis guvernatorului: „Dacă nu ar fi fost rău, nu L-am fi dat în mâinile tale”. Pilat le-a răspuns: „Luați-l voi și judecați-l după Legea voastră!”. I-au zis iudeii lui Pilat: „Nouă nu ne este îngăduit să ucidem pe nimeni”¹⁷. Pilat le-a zis iudeilor: „Voi ziceți: «Doamne nu voi ucide», dar eu [ce să fac]?”.

Iarăși a intrat Pilat în pretoriu și l-a chemat pe Iisus singur și i-a zis: „Ești Tu Împăratul iudeilor?”¹⁸. Și răspunzând Iisus, zis-a către Pilat: „De la tine spui aceasta, sau alții ți-au spus-o despre Mine?”¹⁹. Răspunzând Pilat, a zis lui Iisus: „Oare sunt și eu iudeu? Neamul Tău și arhieriei

¹⁶ cf. Lc. XXIII, 14.

¹⁷ cf. In. XVIII, 31.

¹⁸ In. XVIII, 33.

¹⁹ In. XVIII, 34.

Te-au dat în mâna mea. Ce ai făcut?"²⁰. Răspunzând Iisus, a zis: „Împărăția mea nu este din veacul acesta. Dacă Împărăția mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat ca Eu să nu fiu predat iudeilor. Însă Împărăția Mea nu este de aici". Zis-a Pilat: „Așadar, ești Tu Împărat?". Răspuns-a Iisus: „Tu zici că Eu sunt Împărat! Eu pentru aceasta M-am născut și pentru aceasta am venit [în lume], ca să dau mărturie pentru adevăr, și tot ce este din adevăr ascultă cuvântul Meu". Pilat i-a zis: „Ce este adevărul?"²¹. I-a spus Iisus: „Adevărul este din ceruri". Pilat a răspuns: „Așadar, pe pământ nu există adevăr?". Zis-a Iisus lui Pilat: „Privește cum cel ce rostește adevărul pe pământ va fi judecat de cei ce au puterea pe pământ".

CAPITOLUL IV

Aducându-l Pilat iarăși pe Iisus în pretoriu, a ieșit la iudei și le-a zis: „Eu nu găsesc nicio vină în Acesta!"²². Răspuns-au iudeii: „El a zis: «pot să dărâm Templul acesta și în trei zile să-l ridic [la loc]»"²³. Zis-a lor Pilat: „Care Templu?". Răspuns-au iudeii: „Cel pe care Solomon l-a zidit în patru zeci și șase de ani, iar Acesta zice «îl voi dărâma și îl voi clădi în trei zile»". Și iarăși, zis-a Pilat către ei: „Nevinovat sunt de sângele dreptului Acestuia. O să vedeți voi!"²⁴. Zis-au iudeii: „Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!"²⁵.

Chemând iarăși Pilat pe bătrâni și pe preoți și pe leviți, le-a zis în taină: „Să nu faceți așa: niciuna dintre acuzațiile voastre cum că [Iisus] a tămăduit [bolnavii] și a încălcat

²⁰ cf. In. XVIII, 35.

²¹ In. XVIII, 36-38.

²² Lc. XXII, 4.

²³ Mt. XXVI, 61.

²⁴ Mt. XXVII, 24.

²⁵ Mt. XXVII, 25.

Sabatul, nu este vrednică de pedeapsa cu moartea". Zis-au preoții și leviții și bătrânii lui Pilat: „Oricine va aduce blasfemie împotriva Cezarului este vrednic de moarte. Acesta a adus blasfemie împotriva lui Dumnezeu!"²⁶.

Pilat a porunci gărzii ca să-i scoată pe iudei din pretoriu, și chemându-l pe Iisus, i-a zis: „Ce voi face cu Tine?". Zis-a Iisus către Pilat: „Precum îți este dat". Zis-a Pilat: „Cum adică precum îmi este dat?". Zis-a Iisus: „Moise și proorocii au profețit despre pătimirea aceasta și despre Învierea Mea". Auzind iudeii [care mai erau de față], au zis către Pilat: „Cât vrei să mai ascuți blasfemia Acestuia?". Zis-a lor Pilat: „Dacă acest cuvânt este blasfemie, atunci luați-L voi și duceți-L la sinagoga voastră și judecați-L după Legea voastră!". Zis-au iudeii lui Pilat: „Noi vrem ca să-l răstignești!". Zis-a Pilat: „Nu este bine!".

Guvernatorul a văzut în mulțime pe unii iudei adunându-se și i-a văzut pe mai mulți dintre ei plângând, și a zis: „Nu toți din popor vor ca el să moară". Zis-au bătrânii către Pilat: „Noi, și toată mulțimea, am venit ca el să moară". Zis-a Pilat către iudei: „Ce a făcut ca să moară?". Zis-au ei: „Căci S-a numit pe Sine Fiu al lui Dumnezeu și Împărat!".

CAPITOLUL V

Însă un anume iudeu, pe nume Nicodim, a stat dinaintea guvernatorului și a zis: „Rogu-te, milostive, îngăduie-mi să spun câteva cuvinte". Zis-a Pilat către el: „Spune!".

Zis-a Nicodim: „Eu am grăit, în sinagogă, bătrânilor iudeilor și scribilor, și preoților și leviților și tuturor iudeilor [întrebându-i]: ce voiți să faceți cu Omul Acesta. Omul Acesta a făcut multe semne slăvite, pe care nimeni

²⁶ cf. In. XIX, 12.

nu le-a mai făcut sau le face. Dați-i drumul și nu-i faceți niciun rău. Dacă sunt de la Dumnezeu, semnele acestea vor rămâne, iar dacă sunt de la oameni, vor pieri. Căci și Moise, trimis de Dumnezeu în Egipt, a făcut înaintea lui Faraon, cârmuitorul Egiptului, semnele pe care i le-a cerut Dumnezeu. Și erau acolo vracii tămăduitori Iamnes și Mamvres, care au făcut aceleași semne pe care le-a făcut Moise, dar nu pe toate, și i-a ținut Egiptul pe aceia ca pe dumnezei²⁷. Și, de vreme ce semnele pe care ei le-au făcut, nu erau de la Dumnezeu, au pierit aceia și cei care au crezut în ei. Și acum eliberați-L pe Omul Acesta, căci nu este vrednic de moarte”.

Și au spus iudeii către Nicodim: „Tu te-ai făcut ucenic al Lui și pentru aceasta grăiești în apărarea Lui!”. Zis-a Nicodim către ei: „Oare nu l-a așezat Cezarul pe el [pe Pilat] în funcția aceasta?”. Și iudeii, fremătând și scrâșnindu-și dinții împotriva lui Nicodim, au zis către el: „Să primești adevărul Lui și să ai parte de El!”. Zis-a Nicodim: „Amin! Primesc, precum ați zis!”.

CAPITOLUL VI

Un anume iudeu, ieșind în față, l-a rugat pe guvernator ca [să-i dea voie] să-i spună un cuvânt. Zis-a guvernatorul: „Spune ce ai de spus!”. El a zis: „Vreme de trei zeci și opt de ani, eu am zăcut într-un pat, și în fiecare zi eram sfâșiat de durere. Venind Iisus, a tămăduit pe mulți demonizați și mulți dintre cei cuprinși de boli au fost vindecați de El. Și câțiva tineri m-au purtat pe mine pe pat, și m-au dus la El. Și, văzându-mă Iisus, I s-a făcut milă de mine și mi-a zis: «Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă!»²⁸.

²⁷ cf. Iș. VII, 10-12.

²⁸ In. V, 8.

Și, fără întârziere, m-am tămăduit, și mi-am luat patul și am umblat”. Zis-au iudeii lui Pilat: „Întreabă-l pe el ce zi a fost aceea în care s-a tămăduit”. Și a spus el: „Sâmbăta”. Zis-au iudeii: „Oare noi nu am spus că în ziua de sâmbătă a tămăduit și a scos pe demoni?”.

Și un alt iudeu a ieșit în față și a zis: „Eu m-am născut orb, auzeam glasul dar nu vedeam pe nimeni. Și, trecând Iisus, am strigat cu glas mare: «Fie-ți milă de mine, Fiu al lui David!»²⁹. Și I s-a făcut milă de mine, și și-a pus mâinile Sale peste ochii mei și pe dată am văzut”. Și un altul, ieșind în față, a zis: „Eram cocoșat și Acesta m-a îndreptat prin cuvânt”. Un altul, ieșind în față, a zis: „Eram leproș și m-a tămăduit prin cuvânt”.

CAPITOLUL VII

Și o anume femeie, pe nume Veronica, a zis: „De doi-sprezece ani aveam o scurgere de sânge și m-am atins de poala hainei Lui și s-a oprit curgerea sângelui în ceasul acela”.³⁰ Zis-au iudeii: „Lege avem ca femeile să nu depună mărturie”.

CAPITOLUL VIII

Și alții din mulțimea de iudei, bărbați și femei, au strigat, zicând: „Acest Om este prooroc și demonii I se supun!”. Zis-a Pilat către cei care strigau: „Demonii I se supun? De ce nu I se supun și învățătorii voștri?”. Zis-au ei lui Pilat: „Nu știm!”. Alții au zis către Pilat: „Iată că și Lazăr, care era mort, a înviat a patra zi din mormânt”³¹. Auzind guvernatorul acestea, s-a înfricoșat și a zis către

²⁹ Lc. XVIII, 38.

³⁰ cf. Lc. VIII, 43-48.

³¹ cf. In. XI, 1-45.

mulțimea iudeilor: „Ce vă folosește vouă ca să vărsați sânge nevinovat?”.

CAPITOLUL IX

Și i-a chemat Pilat pe Nicodim și pe cei doisprezece bărbați, care ziceau că [Iisus] nu s-a născut din preacurvie, și i-a întrebat: „Ce să fac, căci se face tulburare în popor?”. Zis-au ei: „Noi nu știm. Vei vedea!”. Pilat, chemând iarăși mulțimea, a zis către ea: „Știți că este obiceiul vostru ca în ziua azimilor să vă eliberez vouă pe un vinovat. Îl am în închisoare pe unul care se numește Baraba, vinovat de omor. În Iisus nu găsesc nicio vină de moarte. Pe care vreți să vi-l eliberez?”.³²

Toți au strigat, zicând: „Pe Baraba eliberează-l nouă!”. Zis-a lor Pilat: „Așadar, ce voi face cu Iisus care se cheamă Hristos?”. Zis-au toți: „Răstignește-L!”³³. Și iarăși au zis iudeii: „Dacă Îl eliberezi pe Acesta, care se numește pe sine Fiul lui Dumnezeu și Împărat, nu ești prieten al Cezarului. Oricine se face pe sine împărat este împotriva Cezarului. Îl vrei pe acesta ca Împărat iar nu pe Cezar?”³⁴.

Atunci Pilat, plin de mânie, a zis către ei: „Întotdeauna neamul vostru a fost răzvrătit, și v-ați împotrivit celor ce v-au ținut partea”. Răspuns-au iudeii: „Cine ne-a ținut partea?”. Zis-a lor Pilat: „Dumnezeul vostru, Care v-a scos din aspra robie a egiptenilor, și prin mare și pe pământ secetos v-a condus pe voi, și în pustie v-a hrănit pe voi cu mană și prepelițe, și v-a scos apă din piatră ca să beți, și v-a dat vouă Legea. Și pentru toate acestea, voi l-ați mâniat pe Dumnezeu vostru, iar El a vrut să vă

³² cf. Mt. XXVII, 17

³³ cf. Mt. XXVII, 22.

³⁴ cf. In. XIX, 12.

omora. Și s-a rugat Moise pentru voi și nu v-a omorât. Iar acum ziceți că eu îl urăsc pe împărat?”.

Și, sculându-se de la locul de judecată, a vrut să iasă afară. Iar toți iudeii au strigat: „Noi împărat îl știm pe Cezarul, nu pe Iisus! Căci și magii i-au adus daruri ca unui Împărat și auzind Irod de la magi că s-a născut un Împărat, a vrut să-l omoare pe El³⁵. Aflând despre aceasta Iosif, tatăl Său, l-a luat pe El și pe mama Lui și au fugit în Egipt³⁶. Auzind Irod acestea, i-a omorât pe pruncii iudeilor care s-au născut în Betleem”.³⁷

Pilat, auzind cuvintele acestea, s-a înfricoșat, și potolind poporul care striga, le-a zis: „Așadar, Acesta este Cel pe care îl căuta Irod?”. Zis-au lui: „Acesta este!”. Luând Pilat apă, și-a spălat mâinile sale în fața poporului, zicând: „Nevinovat sunt eu de sângele dreptului Acestuia! Voi veți vedea!”³⁸. Și au răspuns iudeii, zicând: „Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!”.³⁹

Atunci Pilat a poruncit ca să-L aducă pe El înaintea scaunului de judecată în care se afla, și zicând aceste cuvinte către El, [Pilat] a rostit sentința împotriva lui Iisus: „Neamul Tău nu Te-a recunoscut ca Împărat. Așadar, poruncesc ca mai întâi să fii biciuit, după rânduiala pioșilor împărați. Apoi, să fii ridicat pe Cruce în locul în care ai fost prins, și împreună cu Tine [vor fi crucificați] doi tâlhari pe nume Dismas și Gestas.

CAPITOLUL X

Și Iisus a ieșit din pretoriu, împreună cu cei doi tâlhari. Și când au ajuns la locul ce se numește Golgota, L-au

³⁵ cf. Mt. II, 1-11.

³⁶ cf. Mt. II, 13-19.

³⁷ cf. Mt. II, 16.

³⁸ Mt. XXVII, 24.

³⁹ Mt. XXVII, 25.

jefuit de hainele Lui și L-au încins cu o bucată de pânză de in, și cunună de spini au pus pe capul Lui, și I-au dat o trestie în mână⁴⁰. La fel și pe cei doi tâlhari i-au răstignit împreună cu El: Dismas de-a dreapta, iar Gestas de-a stânga Lui. Iisus a zis: „Părinte, iartă și trece-le acestora [păcatul] căci nu știu ce fac!”⁴¹ Și [oștenii] au împărțit între ei veșmintele Lui.

Și a stat poporul și râdeau de El căpeteniile, bătrânii și judecătorii aceloră, zicând: „Pe alții i-a mântuit, acum să Se mântuiască pe Sine! Dacă este Fiul lui Dumnezeu să Se pogoare acum de pe Cruce!”⁴² Oștenii Îl batjocoreau și apropiindu-se, i-au dat Lui oțet cu fiere ca să bea, zicând: „Dacă Tu ești Împăratul iudeilor, liberează-Te pe Tine!”⁴³ Luând oșteanul Longinus sulița, L-a împuns într-o parte, și din coasta Lui a ieșit sânge și apă.

Și a poruncit guvernatorul ca vina Lui să fie scrisă cu litere evreiești, grecești și latinești, precum au zis iudeii: „ACESTA ESTE ÎMPĂRATUL IUDEILOR”⁴⁴.

Și unul dintre tâlharii care erau răstigniți împreună cu El, pe nume Gestas, a zis către El: „Dacă Tu ești Hristos, liberează-Te pe Tine și pe noi”. Răspunzând Dismas, care se mâniase pe el [pe Gestas], i-a zis: „Nu te temi tu de Dumnezeu, căci și tu ai aceeași osândă? Noi pe drept, căci primim cele cuvenite după faptele noastre. Acesta însă n-a făcut nici un rău”. Și după ce l-a certat pe însoțitorul său, a zis lui Iisus: „Pomenește-mă, Doamne, întru împărăția Ta!”. Răspunzând, Iisus a zis către el: „Amin grăiesc ție, astăzi vei fi cu Mine în Rai!”⁴⁵

⁴⁰ cf. Mt. XXVII, 29.

⁴¹ cf. Lc. XXIII, 34.

⁴² Mt. XXVII, 42.

⁴³ cf. Mt. XXVII, 48.

⁴⁴ cf. Lc. XXIII, 38.

⁴⁵ cf. Lc. XXIII, 39-43.

CAPITOLUL XI

Era aproape ceasul al șaselea din zi, și întuneric s-a făcut peste tot pământul, până la ceasul al nouălea. Soarele s-a întunecat și iată, catapeteasma Templului s-a sfâșiat în două, de sus până jos. Și, cam pe la ceasul al nouălea, Iisus a strigat cu glas mare zicând: „Eli, Eli, lama sabah-tani?”, care se tâlmăcește: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce m-ai părăsit?”. Și după aceasta, Iisus a zis: „Părinte, în mâinile Tale încredințez duhul Meu!”.

Văzând sutașul cele ce s-au făcut, a slăvit pe Dumnezeu, zicând că: „Omul Acesta drept a fost! Și toate mulțimile care veniseră la această priveriște, văzând cele întâmplăte, se întorceau bătându-și pieptul”⁴⁶.

Sutașul a povestit guvernatorului cele ce s-au făcut. Auzind, guvernatorul s-a întristat foarte și nu a mâncat și nici nu a băut nimic în ziua aceea. Chemându-i Pilat pe iudei, le-a zis lor: „Vedeți cele ce s-au făcut?”. Răspuns-au ei guvernatorului: „N-a fost decât o eclipsă de soare obișnuită”.

Într-o parte se aflau toți prietenii Lui, împreună cu femeile care veniseră după Iisus din Galileea, și care vedeau acestea. Iar un anume bărbat, pe nume Iosif, membru al Sfatului, bărbat bun și drept (acesta nu fusese de acord cu cererile și acuzațiile iudeilor) din Arimateea, o cetate a iudeilor, și care aștepta Împărăția lui Dumnezeu, l-a rugat pe Pilat ca să-i dea trupul lui Iisus. Și dându-L jos de pe Cruce, L-a înfășurat într-o pânză de in curat, și L-a așezat în mormântul său [care era] nou, și în care ni-
meni nu mai fusese pus înainte⁴⁷.

⁴⁶ cf. Lc. XXIII, 44-47.

⁴⁷ cf. Mt. XXVII, 57-60.

CAPITOLUL XII

Auzind iudeii că trupul lui Iisus a fost cerut de către Iosif, l-au căutat pe el și pe cei doisprezece bărbați, și pe Nicodim și pe mulți alții care spuneau că [Iisus] nu s-a născut din preacurvie, și care au ieșit în fața lui Pilat ca să vorbească despre faptele Lui bune. Toți stăteau ascunși, numai Nicodim s-a arătat aceloră, căci era unul dintre conducătorii iudeilor, și le-a zis lor: „Cum ați îndrăznit să intrați în sinagogă?”. Și i-au răspuns ei: „Și cum ai îndrăznit tu să intri în sinagogă, care ai zis că [Iisus] este Hristos? Partea Aceluia să fie cu tine în veacul viitor”. Răspuns-a Nicodim: „Amin, Amin, Amin!”.

La fel și Iosif s-a arătat și a zis lor: „De ce sunteți împotriva mea pentru că am cerut trupul lui Iisus? Iată, în mormântul meu L-am așezat pe El și L-am înfășurat în pânză curată de in, și am așezat o piatră mare la intrarea în peșteră. Rău v-ați purtat cu Acest drept, și nu ați fost mulțumiți că El a fost răstignit, ci L-ați mai și împuns cu sulița”.

Auzind acestea judecătorii [iudeilor], l-au prins pe Iosif și au poruncit ca să-l închidă cu o zi înainte de Sabat, până a doua zi după Sabat. Și i-au zis ei: „La aminte, căci în ceasul acesta nu putem face nimic împotriva ta, căci începe Sabatul. Află totuși că nu te vei învrednici de un mormânt, căci vom da trupul tău spre mâncare păsărilor cerului și fiarelor pământului”. Răspuns-a Iosif: „Acest cuvânt seamănă cu cel al uriașului Goliat, care a adus blasfemie Dumnezeului celui viu și împotriva Sfântului David. Zis-a Dumnezeu prin proorocul: «A Mea este răzbunarea și răsplătirea»⁴⁸. Și s-a împietrit inima lui Pilat și el și-a spălat mâinile în fața soarelui, zicând: «Nevinovat

⁴⁸ cf. Dt. XXXII, 35

sunt de sângele dreptului Acestuia. Voi veți vedea!». Și răspunzându-i [iudeii] i-au zis: «Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!». Și acum mă tem că mânia lui Dumnezeu va veni asupra voastră și asupra copiilor noștri, precum ați zis”.

Auzind, iudeii s-au mâniat în inimile lor, și prinzându-l pe Iosif, l-au înșfăcat și l-au închis într-o încăpere ce nu avea nicio fereastră. Au pecetluit ușa încăperii cu semnul lui Anna și Caiafa, și au pus paznici. Și au făcut sfat împreună cu preoții și leviții, ca toți să se adune după ziua Sabatului și să hotărască cu ce fel de moarte să-l piardă pe Iosif.

A doua zi, adunându-se căpeteniile, Anna și Caiafa au poruncit ca să fie adus Iosif. Și după ce s-au adunat toți în ziua de după Sabat, rupând pecetea, au deschis ușa și nu l-au găsit pe Iosif în încăperea în care ei l-au pus și l-au închis. Auzind acestea, toată adunarea a fost cuprinsă de uimire, căci au găsit pecetea camerei neatinsă. Anna și Caiafa au amuțit.

CAPITOLUL XIII

Minunându-se toți de acestea, iată că unii dintre oștenii care păzeau mormântul [în care fusese pus Iisus], intrând în sinagogă, au zis: „Pe când noi păzeam mormântul lui Iisus, s-a făcut un cutremur și l-am văzut pe îngerul lui Dumnezeu cum a dat la o parte piatra mormântului și cum a șezut deasupra ei. Și înfățișarea lui era ca fulgerul, iar îmbrăcămintea lui ca zăpada. Noi, cuprinși de teamă, am rămas înlemniți. Și l-am auzit pe înger zicând femeilor de la mormântul lui Iisus: «Nu vă temeți! Știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați. A înviat, precum a zis. Veniți și vedeți locul unde a fost pus. Și ieșind, spuneți ucenicilor

Lui că a înviat din morți și că va merge înaintea voastră în Galileea. Acolo îl veți vedea. Iată, am zis vouă!»⁴⁹.

Și i-au chemat iudeii pe toți oștenii care păziseră mormântul lui Iisus și le-au zis lor: „Cine sunt acele femei către care a vorbit îngerul? Cum de nu le-ați prins?”. Răspunzând, oștenii au zis: „Nu știm ce femei au fost, căci noi eram înlemniți de frica îngerului. Și cum am fi putut noi să le prindem pe femeile acelea?”. Zis-au lor iudeii: „Să trăiască Domnul, căci noi nu vă credem!”. Răspunzând oștenii, zis-au iudeilor: „Atâtea minuni ați văzut că a făcut Iisus și nu ați crezut, cum o să ne credeți pe noi? Bine ați zis: «Să trăiască Domnul!», căci Domnul, pe care voi L-ați răstignit, trăiește cu adevărat. Noi am auzit că pe Iosif, cel care a înmormântat trupul lui Iisus, l-ați închis într-o cameră, pecetluind și ușa, iar când ați deschis-o nu l-ați mai găsit. Așadar, dați-ni-l nouă pe Iosif, cel pe care l-ați închis voi, și noi vi-L vom da pe Iisus, pe care L-am păzit în mormânt”. Răspunzând iudeii, au zis: „Pe Iosif îl vom da, dați-ni-L nouă pe Iisus. Iosif se află în Arimateea, cetatea sa”. Răspunzând oștenii, au zis: „Dacă Iosif este în Arimateea, atunci și Iisus este în Galileea, precum am auzit de la înger, zicându-le femeilor”.

Auzind acestea, iudeii s-au temut și au zis unul către altul: „Când se vor afla vorbele acestea, toți vor crede în Iisus”. Și adunând bani mulți, le-au dat oștenilor zicând: „Spuneți că «ucenicii Lui, venind noaptea, au furat trupul lui Iisus, pe când noi dormeam». Și dacă aceasta se va auzi la guvernatorul Pilat, noi îl vom îndupleca față de voi și vă vom face scăpați”. Și primind, oștenii au zis așa cum au fost învățați de iudei și s-a răspândit cuvântul acesta între iudei⁵⁰.

⁴⁹ cf. Mt. XXVIII, 1-10.

⁵⁰ cf. Mt. XXVIII, 11-15.

CAPITOLUL XIV

Un preot pe nume Finea și Adda învățătorul și un levit pe nume Agheu au venit toți trei din Galileea în Ierusalim și au zis mai marilor sinagogii și tuturor celor din sinagogă, că: „Iisus, Cel pe care L-ați răstignit, L-am văzut vorbind cu cei unsprezece ucenici ai Lui, stând în mijlocul lor pe Muntele Măslinilor, și zicându-le: «Mergând prin toată lumea, învățați pe toate neamurile, botezându-le pe ele în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Și cel care va crede și se va boteza, se va mântui». Și, după ce a spus acestea către ucenicii Săi, L-am văzut pe El înălțându-Se la ceruri”⁵¹.

Auzind acestea, mai marii singogii și bătrânii și leviții au zis către cei trei bărbați: „Slăviți-l pe Dumnezeuul lui Israel și mărturisiți că sunt adevărate cele pe care le-ați văzut și auzit!”. Răspunzând, aceia au zis: „Să trăiască Dumnezeuul părinților noștri, Dumnezeuul lui Avraam și Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacov, căci spunem adevărul cum că L-am auzit pe Iisus vorbind cu ucenicii Săi și că L-am văzut pe El înălțându-Se la ceruri!”. [Și cei trei bărbați au mai zis]: „Dacă am tăcea și nu am mărturisi că L-am auzit pe Iisus și că L-am văzut pe El înălțându-Se la ceruri, păcat am avea”.

Ridicându-se de îndată mai marii sinagogii și ținând [în mâini] Legea lui Dumnezeu i-au pus pe aceia să jure, zicându-le: „La nimeni să nu mai spuneți cuvântul acesta, pe care ni l-ați spus nouă, despre Iisus”. Și le-au dat lor bani mulți. Și au trimis împreună cu ei trei bărbați, ca să-i conducă pe ei în ținuturile lor, ca să nu mai zăbovească în Ierusalim.

Așadar, s-au adunat toți iudeii și au făcut între ei plângere mare, zicând: „Oare s-a făcut semnul acesta în

⁵¹ cf. Mt. XXVIII, 16-20; Lc. XXIV, 50-53.

Israel?”. Anna și Caiafa, liniștindu-i, le-au zis: „Oare trebuie să dăm crezare vorbelor oștenilor care au păzit mormântul lui Iisus, cum că un înger a dat la o parte piatra de la ușa mormântului? Poate că ucenicii Aceluia le-au zis lor și le-au dat bani mulți ca să zică acestea și ca să-i lase să ia trupul lui Iisus. Să știți aceasta: nu trebuie să credem niciun cuvânt de la cei de alt neam, căci și de la noi au primit bani mulți, și precum i-am învățat să spună așa au zis la toată lumea. Sau avem credință în noi, sau în ucenicii lui Iisus”.

CAPITOLUL XV

Ridicându-se, Nicodim a zis: „Drept vorbiți, fii ai lui Israel! Voi ați auzit toate cele spuse de cei trei bărbați care au jurat pe Legea lui Dumnezeu. Ei au zis: «L-am văzut pe Iisus vorbind cu ucenicii lui pe Muntele Măslinilor». Și pe noi ne învață Scriptura că sfântul prooroc Ilie a fost ridicat, iar Elisei a fost întrebat de fiii proorocilor: «Unde este Ilie, părintele nostru?». Zis-a lor, că s-a înălțat. Și au zis fiii proorocilor către el: «Pesemne l-a răpit vreun duh și l-a așezat în munții lui Israel. Să alegem dar câțiva bărbați dintre ai noștri și să-l căutăm prin munții lui Israel, poate îl vom găsi». Și s-a rugat Elisei și a plecat împreună cu ei vreme de trei zile, și nu l-au găsit⁵². Și acum, ascultați-mă fii ai lui Israel: să trimitem bărbați prin munții lui Israel, ca nu cumva vreun duh să-L fi răpit pe Iisus și poate îl vom găsi pe El și vom face pocăință”.

Și a plăcut întregului popor sfatul lui Nicodim și au trimis bărbați care, căutându-L, nu L-au aflat pe Iisus și după ce s-au întors au zis: „Căutându-L noi, nu L-am găsit pe Iisus, dar l-am găsit pe Iosif în cetatea sa, Arimateea”.

⁵² Vezi 4 Rg.

Auzind acestea, mai marii singogii și întregul popor s-au bucurat și L-au slăvit pe Dumnezeuul lui Israel că Iosif a fost aflat, el cel pe care l-au închis în celulă și nu l-au mai găsit.

Și, făcând adunare mare, zis-au mai marii singogii: „Cum am putea să-l aducem pe Iosif la noi și să vorbim cu el?”. Și luând o bucată de hârtie, i-au scris lui Iosif zicându-i: „Pacea fie cu tine și cu toți cei împreună cu tine! Știm că am păcătuit în fața lui Dumnezeu și a ta. Prin urmare, învrednicește-te să te întorci la părinții tăi și la fiii tăi, care se minunează de luarea ta. Știm că am luat o hotărâre rea și am gândit rău împotriva ta, dar Domnul a avut grijă de tine; și Însuși Domnul te-a scăpat de hotărârea noastră cea rea. Pace ție, stăpâne Iosif, cel [care ești] cinstit de tot poporul”.

Și au ales șapte bărbați prieteni cu Iosif, și le-au zis lor: „Ajungând la Iosif, salutați-l pe el cu pace, dându-i epistola aceasta”. Și, venind bărbații la Iosif, l-au salutat pe el [zicându-i] „Pace ție!” și i-au dat epistola. După ce a citit-o, Iosif a zis: „Binecuvântat fie Domnul Dumnezeu, pentru că a îndreptat pe Israel, ca să nu verse sângele meu!”. Și Iosif i-a sărutat pe ei și i-a dus în casa sa. A doua zi, urcându-se Iosif pe asinul său, a mers împreună cu ei și au pornit spre Ierusalim. Și când iudeii au auzit acestea, i-au ieșit înainte cu toții strigând și zicând: „Pace fie întru intrarea ta, părinte Iosif!”. Răspunzând acestora, le-a zis: „Pacea Domnului să fie cu tot poporul!”. Și toți l-au sărutat pe el. Și Nicodim l-a dus pe el în casa sa, făcându-i o masă mare.

În ziua următoare, vineri, Anna și Caiafa și Nicodim i-au zis lui Iosif: „Laudă și slăvește pe Dumnezeuul lui Israel, și spune-ne nouă toate cele despre care ai fost între-

bat. Căci suntem întristați că ai [luat și ai] înmormântat trupul Domnului Iisus. După ce te-am închis în cămară, noi nu te-am mai găsit, și tare mult ne-am minunat și te-amă ne-a cuprins până când te-am aflat. Așadar, în fața lui Dumnezeu, spune-ne nouă ce s-a întâmplat”.

Răspunzând, Iosif a zis: „După ce voi m-ați încuiat vineri seara, în vreme ce mă aflam în rugăciune, la miezul nopții spre ziua de sâmbătă, casa [în care mă aflam] a fost ridicată de patru îngeri. Și l-am văzut pe Iisus strălucitor precum fulgerul, și de frică am căzut cu fața la pământ. Iisus, luându-mă de mână, m-a ridicat de la pământ și m-a umplut de mireasmă. Și ștergându-mi fața, m-a sărutat și mi-a zis: «Nu te teme, Iosife, privește la Mine și vezi că Eu sunt!». Și m-am uitat și am zis: «Învățătorule Ilie!». Și El a zis către mine: «Eu nu sunt Ilie, ci Iisus din Nazaret, al Cărui trup L-ai înmormântat». Iar eu am zis către El: «Arată-mi mie mormântul în care Te-am pus pe Tine». Și Iisus, ținându-mă de mână, m-a dus în locul unde L-am înmormântat. Și mi-a arătat mie pânda și mahrama în care fusese înfășurat capul lui. Atunci am cunoscut că este Iisus și m-am închinat Lui și I-am zis: «Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului!»⁵³. Iisus, ținându-mă de mână, m-a dus în Arimateea la casa mea, și mi-a zis: «Pace ție! Și până în ziua a patruzecă să nu ieși din casa ta. Eu voi merge la ucenicii Mei»”.

CAPITOLUL XVI

Când mai marii sinagogii și ceilalți preoți și leviții au auzit toate acestea, au rămas înmărmuriți și s-au făcut ca morți și au căzut cu fețele la pământ și s-au întors către el și i-au zis: „Ce este semnul acesta care s-a făcut în Ierusalim? Îi cunoaștem pe mama și pe tatăl Lui Iisus”. Unul

⁵³ Lc. XIII, 35.

dintre leviți a zis: „Eu știu că tatăl și mama Lui erau temători de Dumnezeu, și întotdeauna aduceau Dumnezeului lui Israel, la Templu, rugăciuni cu jertfe și arderi de tot. Și când L-a luat pe El marele preot Simeon, ținându-L pe brațe, a zis către El: «Acum liberează pe robul Tău, Doamne, după cuvântul Tău în pace, căci au văzut ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea tuturor popoarelor, luminează spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău, Israel»⁵⁴. La fel, Simeon a binecuvântat-o pe Maria, mama lui Iisus, și i-a spus: «Îți zic ție despre Copilul Acesta: Acesta este pus spre căderea și ridicarea multora și ca semn al împotrivirii. Și prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi».”⁵⁵

Atunci, zis-au iudeii: „Să trimitem după cei trei bărbați care au zis că L-au văzut pe El împreună cu ucenicii Lui pe Muntele Măslinilor”. Și s-a făcut aceasta, și venind aceștia i-au întrebat, și răspunzând, unul a grăit: „Să trăiască Domnul Dumnezeu lui Israel, căci fără îndoială L-am văzut pe Iisus împreună cu ucenicii lui pe Muntele Măslinilor, și înălțându-Se la ceruri!”.

Atunci Anna și Caiafa i-au despărțit pe ei, pe fiecare în câte o parte, și i-au întrebat pe ei separat. Ei mărturisind adevărul laolaltă, au zis că L-au văzut pe Iisus. Atunci zis-au Anna și Caiafa: „Legea noastră zice: în mărturia a doi sau trei să stea tot cuvântul. Dar ce vom zice noi? Căci binecuvântatul Enoh a plăcut lui Dumnezeu și a fost mutat după cuvântul lui Dumnezeu, și mormântul Sfântului Moise nu ne este cunoscut și moartea nu l-a ajuns pe proorocul Ilie. Iisus a fost dat în mâinile lui Pilat, a fost bătut, scuipat, încununat cu spini, împuns cu sulita

⁵⁴ cf. Lc. II, 28-32.

⁵⁵ cf. Lc. II, 34-35.

și răstignit pe lemnul morții, și a fost înmormântat. Iar trupul Său a fost înmormântat cu cinste de părintele Iosif în mormânt nou și acesta a mărturisit că L-a văzut viu. Și acei trei bărbați au mărturisit că L-au văzut pe El împreună cu ucenicii Lui, pe Muntele Măslinilor înălțându-Se la cer”.

CAPITOLUL XVII

Și ridicându-se, Iosif a zis către Anna și Caiafa: „Cu adevărat mă mir de cele pe care le-am auzit, cum că Iisus a fost văzut viu și că S-a înălțat la ceruri. Mai de mirare este, nu numai că a înviat din morți ci și că a înviat pe mulți alți adormiți din morminte și mulți au fost văzuți în Ierusalim⁵⁶. Și acum, ascultați la mine, căci toți îl cunoaștem pe binecuvântatul Simeon, marele preot, care a primit pe Iisus în Templu, în brațele sale. Și acest Simeon a avut doi fii, frați gemeni, și noi toți am fost la moartea și la înmormântarea acelora. Așadar, mergeți și vedeți mormintele acelora căci sunt deschise, de vreme ce au înviat, și iată, ei sunt în cetatea Arimateea, viețuind amândoi în rugăciuni. Cineva i-a auzit pe ei strigând către Dumnezeu cum nimeni nu a mai strigat, deși ei sunt tăcuți ca morții. Dar veniți, să mergem la ei, și cu toată cinstea și blândețea să-i aducem la noi. Iar dacă îi vom ruga, poate că ne vor spune despre taina învierii lor”.

Auzind acestea, toți s-au bucurat. Și mergând Anna și Caiafa, Nicodim și Iosif și Gamaliel nu s-au dus la mormântul acelora, ci mergând în cetatea Arimateea, acolo i-au găsit pe ei îngenuncheați [în rugăciune]. Și sărutându-i pe cu toată cinstea și teama de Dumnezeu, i-au dus

⁵⁶ Cf. Mt. XXVII, 52-53.

la Ierusalim, în sinagogă. Și au închis ușile și luând Legea Domnului au pus-o în mâinile lor, [și le-au cerut] să roage fierbinte pe Dumnezeu Adonai și pe Dumnezeul lui Israel, care prin Lege și prin prooroci a vorbit către părinții noștri, zicând: „Dacă voi credeți aceasta, cum că voi ați înviat din morți, spuneți-ne și nouă cum ați înviat din morți”.

Auzind rugămintea aceasta, Carinus și Leucinus s-au cutremurat și cu inima tulburată au gemut. În același timp uitându-se la cer, au făcut semnul crucii cu degetele lor pe limbă. Și, pe dată, amândoi au început să grăiască, zicând: „Dați-ne câte o bucată de hârtie ca să scriem cele pe care le-am văzut și le-am auzit”. Și le-au dat lor. Și șezând fiecare, au scris, zicând:

CAPITOLUL XVIII

„Doamne Dumnezeule, Iisuse Hristoase, învierea și viața celor adormiți, îngăduie-ne să vorbim despre tainele săvârșite prin moartea ta pe cruce, căci prin Tine suntem jurați. Tu ai poruncit ca nimeni să nu vorbească despre tainele măreției Tale dumnezeiești pe care le-ai săvârșit în iad.

Pe când ne aflam împreună cu toți părinții noștri în genune, în bezna întunericului, deodată s-a făcut o lumină ca a soarelui și o strălucire împăratească de culoarea purpurei a coborât peste noi. Pe dată, părintele neamurilor Adam împreună cu toți patriarhii și proorocii s-au bucurat, zicând: «Lumina aceasta este făcătorul luminii veșnice, care nouă ne-a făgăduit că ne va da lumina cea veșnică!». Și a strigat Isaia, și a zis: «Acesta este Fiul lui Dumnezeu Tatăl, precum ne-a zis pe când trăiam pe pământ: Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali dincolo de

*Iordan, Galileea neamurilor. Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit*⁵⁷. Și acum a venit și ne-a luminat pe noi cei ce ședeam în moarte».

Și pe când ne bucuram cu toții întru lumina ce ne-a luminat, a venit la noi părintele nostru Simeon și bucurându-se, a zis către toți: «Slăvit să fie Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, căci eu L-am primit în brațele mele în Templu, pe când era prunc și mânat de Duhul Sfânt am mărturisit: «Căci acum au văzut ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor, lumină spre descoperirea neamurilor și lumină poporului Tău, Israel!». Auzind acestea, mulțimea sfinților s-a bucurat mai mult.

După aceasta, a venit un străin care a fost întrebat de toți: «Cine ești tu?». Răspunzându-le acela, a zis: «Eu sunt Ioan, glasul și proorocul Celui Preaînalt, Înaintemergătorul venirii Lui, și cel care am gătit căile Lui, spre a da poporului cunoașterea mântuirii Lui, spre iertarea păcatelor. Și văzându-L că vine la mine, mânat de Duhul Sfânt, am mărturisit: *Iată Mielul lui Dumnezeu! Iată-L pe Cel care șterge păcatele lumii*!⁵⁸. Și L-am botezat pe El în repejunile Iordanului și am văzut Duhul Sfânt pogorându-Se asupra Lui în chip de porumbel, și am auzit glas din ceruri zicând: *Acesta este Fiul Meu preaiubit, întru Care bine am voit. De Acesta să ascultați*!⁵⁹. Și acum am venit înaintea feței Lui și coborând, vă spun vouă că îndată va veni Însuși Fiul lui Dumnezeu, Răsăritul cel de sus, venind la noi, cei care ne aflăm întru întuneric și în umbra morții».

⁵⁷ Mt. IV, 14-16.

⁵⁸ cf. In. I, 29.

⁵⁹ cf. Mt. XVII, 5.

CAPITOLUL XIX

Și dacă a auzit acestea, cum că Iisus S-a botezat în Iordan, protopărintele Adam a strigat la Set, fiul său: «Spune fiilor tăi, patriarhilor și proorocilor și tuturor, cele pe care le-ai auzit de la arhanghelul Mihail, atunci când te-am trimis la porțile Raiului ca să-l rogi pe Dumnezeu să-ți trimită ție pe îngerul Său, ca să-ți dea untdelemn din pomul milostivirii, ca să ungi trupul meu care era neputincios».

Atunci Set, apropiindu-se de sfinții patriarhi și prooroci, a zis: «Eu, Set, pe când mă rugam Domnului la porțile Raiului, iată Mihail, îngerul Domnului, mi s-a arătat zicând: *Eu am fost trimis la tine de Domnul, am fost numit peste trupul omenesc. Set, îți zic ție, nu te mai chinui să verși lacrimi rugându-te și cerând untdelemn din pomul milostivirii ca să-l ungi pe părintele tău Adam, pentru durerea trupului său, căci nu vei putea să-l primești decât în zilele și în vremurile de pe urmă, numai atunci când se vor fi împlinit cinci mii cinci sute de ani. Atunci va veni pe pământ Hristos, preaiubitul Fiu al lui Dumnezeu, care a restaurat trupul lui Adam și a înviat trupurile morților. Și venind, S-a botezat în Iordan. Și când a ieșit din apa Iordanului, atunci cu untdelemnul milostivirii Sale i-a uns pe toți cei care au crezut în El. Și va fi untdelemnul acela undelemn al milostivirii în neamul acelora care se vor naște din apă și din Duhul Sfânt, spre viața cea veșnică. Amin. Atunci, pogorându-Se pe pământ Iisus Hristos, preaiubitul Fiu al lui Dumnezeu, L-a dus pe părintele nostru Adam în Rai, la pomul milostivirii». Auzind toate acestea de la Set, toți patriarhii și proorocii s-au veselit cu veselie mare.*

CAPITOLUL XX

Și în vreme ce toți sfinții se bucurau, iată că Satana, căpetenia și stăpânul morții, a zis către iad: «Pregătește-te să-L

primești pe Iisus, care Se făleşte că este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, [să-l primești] căci este un Om care se teme de moarte și zice: *Întristat este sufletul Meu până la moarte*⁶⁰. Și mi S-a împotrivit făcându-mi multe rele, și pe mulți dintre cei pe care eu i-am făcut orbi, șchiopi, surzi, leproși și i-am chinuit, El i-a tămăduit prin cuvânt. Iar pe unii pe care eu i-am adus la tine, moarte, El i-a luat de la tine».

Răspunzând, zis-a iadul către stăpânul întunericului: «Atât de puternic să fie Acesta, încât să nu se mai teamă de moarte? Pe toți puternicii pământului eu îi am în stăpânirea mea, chiar și pe cei pe care tu i-ai dus la pierzanie prin puterea ta. Așadar, dacă tu ești puternic, ce fel de om este acest Iisus, care deși se teme de moarte, se împotrivesc puterii tale? Dacă există atâta putere la oameni, adevărat îți zic ție că Acela este atotputernic, și nimeni nu poate rezista în fața dumnezeirii și puterii Lui. Și când zice că se teme de moarte, El vrea să te prindă pe tine [în capcană] și va fi vai de tine în veacul veacului».

Răspunzând Satana, stăpânul întunericului, a zis: «De ce te-ai îndoit și te-ai temut să-l primești pe Acest Iisus, care este atât vrăjmașul meu, cât și al tău? Eu l-am ispitit pe El și vechiului meu popor evreiesc i-am stârnit pizma și mânia împotriva Lui. Am ascutit sulița spre străpungerea Aceluia, i-am dat să bea fiere amestecată cu oțet și am pregătit lemnul [Crucii] spre răstignirea Lui și piroanele spre a fi străpuns. Și prin moartea Sa apropiată îl voi aduce la tine ca să-l facem supus nouă».

Răspunzând, iadul a zis: «Mi-ai spus că Acesta este Cel care i-a luat pe morți de la mine. Căci au fost mulți cei care, în timp ce trăiau pe pământ, au luat morți de

la mine, dar nu prin puterile lor, ci prin rugăciuni către Dumnezeu, și Atotputernicul Dumnezeu i-a smuls pe ei de la mine. Cine este Acest Iisus care îi smulge pe morți de la mine? Pesemne El este cel care, prin cuvântul poruncii Sale, l-a readus la viață pe Lazăr, pe care îl țineam mort de patru zile, urât mirositor și descompus».

Răspunzând Satana, stăpânul morții, a zis: «Este același Iisus!». Auzind aceasta, iadul a zis către el: «Te implor pe puterile tale și ale mele, să nu-L aduci la mine. Căci eu, când am auzit porunca Lui [din vremea aceea], m-am cutremurat și am fost cuprins de spaimă, și toți slujitorii mei s-au tulburat dimpreună cu mine. Și nu am putut să-l ținem pe Lazăr, căci s-a scuturat ca un vultur și a ieșit de la noi cu toată agerimea și iuțeala [acelei păsări]. Și pământul care ținea trupul mort al lui Lazăr pe dată l-a redat viu. Iată de ce eu știu că Omul care poate să facă aceasta este Dumnezeu tare în cuvânt și puternic întru cele omenești, și că este Mântuitor al neamului omenesc. Și dacă Îl vei aduce la mine, toți cei ce sunt închiși aici cu asprime și ferecați în lanțurile păcatelor vor fi izbăviți și vor fi duși de El la viața cea veșnică».

CAPITOLUL XXI

Și pe când se certau prințul Satana și iadul, s-a auzit un glas ca de tunet și un strigăt dumnezeiesc: «Ridicați căpetenii porțile voastre și ridicați-vă porți ale iadului, ca să intre Împăratul slavei!»⁶¹. Auzind acestea, iadul a zis către prințul Satana: «Pleacă de la mine și ieși dintru cele ale mele. Dacă ești puternic, mergi la război și luptă împotriva Împăratului slavei. Dar ce îți este ție cu Acela?». Și l-a scos iadul pe Satana afară dintru cele ale sale. Și a

⁶⁰ Mc. XIV, 34.

⁶¹ Ps. XXIII, 7.

grăit iadul către slugile lui cele nelegiuite: «Închideți porțile cele de aramă și așezați drugii de fier ca să reziste, ca prinzându-L să-L ținem aici!».

Auzind acestea, mulțimea sfinților a început să certe iadul: «Deschide porțile tale ca să intre Împăratul slavei!». Proorocul David a zis: «Oare pe când trăiam pe pământ nu am proorocit vouă: *Să ne mărturisim Domnului pentru milele Lui, pentru minunile Lui, pe care le-a făcut fiilor oamenilor, căci a zdrobit porțile cele de aramă și a rupt drugii cei de fier. I-a primit pe acei de pe calea nedreptăților lor?*»⁶². Și după aceasta, tot așa și Isaia a zis către toți sfinții: «Oare pe când trăiam pe pământ nu am proorocit vouă: *Îi voi ridica pe cei adormiți și îi voi ridica pe cei care sunt în morminte, și îi voi ferici pe cei care sunt pe pământ, deoarece roua care este de la Dumnezeu tămăduire este acelora?*»⁶³. Și iarăși a zis: «Unde îți este moarte boldul tău? Unde îți este iadule, biruința ta?».

Auzind cele spuse de Isaia, toți sfinții au grăit către iad: «Deschide porțile tale! Acum vei fi biruit și făcut neputincios!». Și s-a făcut glas mare ca de tunet, zicând: «Ridicați căpetenii porțile voastre și ridicați-vă porți ale iadului, ca să intre Împăratul slavei!». Văzând iadul că de două ori s-a auzit acest strigăt, a zis ca și cum nu ar fi priceput: «Cine este Împăratul slavei?». Răspunzând David, a zis către iad: «Eu știu cuvintele acestui strigăt, căci eu, prin Duhul Lui, am proorocit aceleași. Acum, ceea ce eu am zis mai înainte, îți zic și ție: *Domnul Cel tare și puternic, Domnul Cel tare în război, Acesta este Împăratul slavei!*»⁶⁴. Și: *Că a privit din înălțimea cea sfântă a Lui, Domnul din cer pe pământ a privit, ca să audă suspinul celor ferecați, să dezlege pe*

⁶² cf. Ps. CVI, 8-20.

⁶³ cf. Is. XXVI, 19.

⁶⁴ cf. Ps. XXIII, 8.

*fiii celor omorâți*⁶⁵. Și acum, iadule prea întinat și urât miorositor, deschide porțile tale ca să intre Împăratul slavei!».

Zicând David acestea către iad, Domnul slavei a venit în chip omenesc și întunericul cel veșnic s-a luminat și s-au rupt lanțurile cele de nedezlegat. Și ajutorul puterii Sale veșnice a venit la noi, care ne aflăm întru întunericul cel mai de jos al fărădelegilor noastre, și în umbra morții păcatelor noastre.

CAPITOLUL XXII

Văzând acestea, iadul și moartea și slugile [lor] cele întinate s-au spăimântat la vederea strălucirii unei asemenea mari lumini în împărăția lor. Și îndată ce L-au văzut pe Hristos pe tărâmul lor, au strigat, zicând: «Am fost biruiți de Tine! Cine ești Tu, cel trimis de Domnul spre tulburarea noastră? Cine ești Tu, care fără stricăciunea morții și cu dovada nestricăciunii slavei, ai condamnat cu mânie puterea noastră? Cine ești Tu, atât de mare și atât de mic, atât de smerit și atât de înălțat, atât slugă cât și Împărat, un luptător măreț în chip de rob, Împărat al slavei, mort și înviat, Care ai purtat Crucea și ai fost ucis? Tu, Care ai zăcut mort în mormânt, Te-ai pogorât la noi viu, și de moartea Ta s-a cutremurat toată făptura și toate stelele s-au cutremurat. Și acum s-a făcut izbăvire între cei morți și ai tulburat legiunile noastre. Cine ești Tu, care pe aceia pe care păcatul originar i-a ținut legați, Tu i-ai iertat și ai dat iarăși libertate celor de demult? Cine ești Tu, care ai vărsat peste cei orbiți de întunericul păcatelor o lumină dumnezeiască și strălucitoare?».

În chip asemănător, toate legiunile demonilor s-au înfricoșat și, de spaimă să nu fie date pierzaniei, au strigat

⁶⁵ cf. Ps. CI, 20-21.

Într-un glas, zicând: «De unde vii Tu, Iisuse, un Om atât de puternic și atât de măreț întru slavă, atât de strălucit, fără de pată și curat de orice păcat? Căci lumea pământească ce ne-a fost tot timpul supusă până acum, și care ne plătea tribut după obicei, nu a trimis nicicând la noi un mort asemeni Ție și nicicând nu a trimis iadului un asemenea dar. Așadar, cine ești Tu, Cel care ai intrat fără de frică în lăcașurile noastre, și nu numai că ai venit să ne pedepsești, ci și încerci să-i iei de la noi pe toți cei înlăntuiți? Poate că Tu ești Acel Iisus despre care ne-a vorbit Satana, stăpânul nostru, care prin moartea Ta pe cruce ai primit toată puterea lumii?».

Atunci, Împăratul slavei, zdrobind moartea cu slava Sa și prinzându-l pe stăpânul Satana, a despuiat iadul de toată puterea lui și l-a tras pe Adam la lumina Sa.

CAPITOLUL XXIII

Atunci, iadul primindu-l pe prințul Satana, l-a certat zicându-i: «O, Stăpân al pierzaniei și domn al distrugerii, Beelzebub, batjocura îngerilor lui Dumnezeu, tină a celor dreپți, ce ai vrut să faci cu Acesta? Ai vrut să-L răstignești pe Împăratul slavei, și prin moartea lui să ne făgăduiești multe prăzi? Asemeni unui smintit, nu ai știut ce ai făcut. Iată, acum Acest Iisus a izgonit cu fulgerul dumnezeirii Sale tot întunericul morții, și a zdrobit tăria celor mai dinăuntru temnițe, i-a scos afară pe captivi și i-a eliberat pe cei legați. Iată, toți cei care obișnuiau să suspine din pricina chinurilor, ne insultă pe noi, și prin rugăciunile lor sunt biruite stăpâniiile noastre și este biruită împărăția noastră; de acum înainte neamul omenesc nu se va mai întoarce nicicând la noi. Mai mult chiar, morții care nu obișnuiau nicicând să se mândrească [acum] ne-au biruit, iar prinșii

care nicicând n-ar fi putut să se veselească, ne amenință. O, stăpâne Satana, părinte al tuturor răutăților, întinăciunilor și renegaților, pentru ce ai vrut să faci acestea? Căci cei care, de la început și până astăzi, erau fără nădejde de mântuire sau de viață, acum nu se mai aud tânguindu-se ca de obicei, niciunul nu se mai aude jelindu-se, nici pe fața vreunuia nu este vreo urmă de lacrimă. O, stăpâne Satana, păstrător al cheilor iadului, avuțiile tale, pe care le-ai obținut prin lemnul păcatului și pierderea Raiului, acum le-ai pierdut prin lemnul Crucii și toată bucuria ta a pierit. Când L-ai atârnat [pe lemn] pe Acest Iisus Hristos, tu L-ai stârnit împotriva ta și a mea. De acum înainte vei ști ce chinuri nesfârșite și câte pedepse veșnice vei îndura [fiind] în grija mea pe vecie. O, stăpâne Satana, făcător al morții și izvor al trufiei, tu ar fi trebuit mai întâi să cauți relele în Acest Iisus, dar în El nu ai găsit niciun păcat. De ce ai vrut să-L răstignești, fără o judecată dreaptă, și să-L aduci nevinovat și nepătat în lumea noastră, ca astfel să-i pierzi pe toți răufăcătorii, nelegiuiții și nedreپții lumii?».

Și, pe când iadul grăia acestea către prințul Satana, Împăratul slavei a zis către iad: «Prințul Satana va fi sub puterea ta în veacul veacului în locul lui Adam și al fiilor lui, care sunt dreپții Mei!».

CAPITOLUL XXIV

Și, întinzând Domnul mâna Sa, a zis: «Veniți la Mine toți sfinții Mei, care aveți chipul și asemănarea Mea! Voi, care ați fost condamnați prin lemn de către diavol și de către moarte, priviți cum diavolul și moartea sunt condamnați prin lemn».

Pe dată toți sfinții s-au adunat laolaltă sub mâna Domnului. Ținând Domnul pe Adam de mâna sa cea

dreaptă, a zis către el: «Pace ție, împreună cu toți fiii tăi, dreptii Mei!». Adam a căzut înlăcrimat la picioarele Domnului și rugându-se, a zis cu glas mare: «Te slăvesc pe Tine, Doamne, căci m-ai primit pe mine, și nu i-ai lăsat pe vrăjmașii mei să izbândească asupra mea! O, Doamne, Dumnezeule, am strigat către Tine și Tu m-ai mântuit pe mine, Doamne! Ai scos din iad duhul meu și am fost izbăvit de la căderea în adânc. *Cântați Domnului cei cuvioși ai Lui și laudați pomenirea sfințeniei Lui! Că iuțime este întru mânia Lui și viață întru voia Lui*»⁶⁶.

În chip asemănător toți sfinții au căzut în genunchi la picioarele Domnului, și au zis într-un glas: «Ai venit, Răscumpărător al lumii, precum ai proorocit prin Lege și prin proorocii Tăi și le-ai plinit prin fapte. I-ai răscumpărat pe cei vii prin Crucea Ta și prin moartea pe Cruce Te-ai pogorât la noi, ca să ne scoți pe noi din iad și din moarte prin slava Ta. Doamne, precum ai pus cinstea slavei Tale în cer și ai ridicat cinstea răscumpărării pe pământ prin Crucea Ta, tot așa, așază Doamne în iad semnul biruinței Crucii Tale, pentru ca moartea să nu mai stăpânească aici!».

Și, întinzându-și Domnul mâna Sa, a făcut semnul Crucii peste Adam și peste toți sfinții Săi, și prinzând dreapta lui Adam a ieșit din iad și toți sfinții L-au urmat. Atunci, binecuvântatul David a strigat cu tărie: «*Cântați Domnului cântare nouă, căci a făcut minuni! Mântuitu-l-a pe el dreapta Lui și brațul cel sfânt al Lui! Cunoscută a făcut Domnul mântuirea Sa; înaintea neamurilor a descoperit dreptatea Sa!*»⁶⁷. Și toată mulțimea sfinților a răspuns, zicând:

⁶⁶ Ps. XXIX, 4-5.

⁶⁷ Ps. XCVII, 1-3.

«*Slava aceasta este a tuturor cuvioșilor Săi!*»⁶⁸ Amin. Aliluia».

După acestea, proorocul Avacum a strigat, zicând: «*Ieșit-ai spre mântuirea poporului Tău, ca să izbăvești pe aleșii Tăi*»⁶⁹. Și au răspuns toți sfinții, zicând: «*Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului! Domnul Dumnezeu este lumina noastră!*»⁷⁰ Amin. Aliluia». Apoi, în același fel, și proorocul Miheia a strigat, zicând: «Care Dumnezeu este ca Tine, Doamne, care iartă fărădelegea și trece cu vederea păcatele? Și acum Tu, deși păstrezi mânia ta ca mărturie că ești îndurător, întoarce-Te spre noi și milostivește-Te de noi, căci ai iertat toate fărădelegile noastre și ai confundat toate păcatele noastre în adâncul mării, precum ai jurat părinților noștri în zilele în zilele de odinioară»⁷¹. Și toți sfinții au răspuns, zicând: «*Acesta este Dumnezeu, Dumnezeul nostru în veac și în veacul veacului; El ne va paște pe noi în veci!*»⁷² Amin. Aliluia». Astfel, toți proorocii și toți sfinții, i-au adus laude sfinte ca mai înainte și L-au urmat pe Domnul, strigând: «Amin. Aliluia».

CAPITOLUL XXV

Domnul, ținând mâna lui Adam, l-a dat [pe acesta] arhanghelului Mihail, și toți sfinții l-au urmat pe arhanghelul Mihail și el i-a dus pe toți în frumusețea slavei Ra-

⁶⁸ Ps. CXLIX, 9.

⁶⁹ cf. Avc. III, 13.

⁷⁰ cf. Ps. LXXXIX, 19

⁷¹ Parafrază după Mi. VII, 18-20: „Cine este Dumnezeu ca Tine, Care ierți fărădelegea și treci cu vederea păcatele restului moștenirii Tale? Mânia Lui nu ține totdeauna, căci El iubește îndurarea. Și milostivește-Te iarăși spre noi și fărădelegile noastre calcă-le în picioare! Aruncă în adâncul mării toate păcatele noastre Păstrează credințioșia făgăduită lui Iacob și îndurarea pe care ai arătat-o lui Avraam, precum ai jurat către părinții noștri în zilele de odinioară”.

⁷² Ps. XLVII, 13.

ului. Și s-au întâlnit în calea lor cu doi bărbați bătrâni de zile. Și au fost întrebați de sfinți: «Cine sunteți voi, căci nu ați fost morți împreună cu noi în iad, și v-ați aflat împreună în trup în Rai?». Răspunzând, unul dintre ei a zis: «Eu sunt Enoh, care am fost mutat aici prin cuvântul Domnului. Acesta, care se află împreună cu mine, este Ilie Tesviteanul, care s-a înălțat cu carul de foc⁷³. Și până în ziua aceasta noi nu am gustat moartea, ci am fost scutiți până la venirea lui Antihrist, ca să luptăm împotriva lui prin dumnezeieștile semne și minuni, și să fim omorâți de către el în Ierusalim, iar după trei zile și jumătate, înviați din nou, să mergem pe nori».

CAPITOLUL XXVI

Și pe când Sfinții Enoh și Ilie grăiau acestea, iată că a venit un alt bărbat, jalnic la înfățișare, purtând pe umerii săi semnul crucii. Văzându-l, toți sfinții i-au zis: «Cine ești tu, căci înfățișarea ta este ca a unui tâlhar? Și cum se face că porți semnul pe umeri?». Răspunzând, el a zis: «Adevăr ați grăit, căci tâlhar am fost, făcând toate răutățile pe pământ. Și iudeii m-au răstignit împreună cu Iisus și am văzut lucrurile minunate care s-au făcut prin răstignirea pe cruce a lui Iisus și am crezut că El este făcătorul tuturor fapturilor și Împărat atotputernic, și m-am rugat Lui, zicând: *Pomenește-mă Doamne, când vei veni întru Împărăția Ta!*⁷⁴. Pe dată, primindu-mi rugăciunea, a zis către mine: *Amin, zic ție, astăzi vei fi cu Mine în Rai!*⁷⁵. Și mi-a dat mie acest semn al crucii, zicându-mi: *Mergi în Rai purtându-l, și dacă îngerul care păzește Raiul nu te va lăsa să intri, arată-i lui semnul crucii și spune-i că Iisus Hristos, Fiul lui Dumne-*

⁷³ cf. 4 Rg. II, 11.

⁷⁴ Lc. XXIII, 42.

⁷⁵ cf. Lc. XXIII, 43.

zeu, care acum se răstignește m-a trimis pe mine. Iar când am făcut aceasta, am grăit către îngerul care păzea Raiul toate cele rostite [de Iisus]. Când a auzit, numai decît dându-mi drumul, m-a adus și m-a așezat de-a dreapta Raiului, zicându-mi: iată, mai așteaptă puțin, căci vei intra cu împreună cu Adam, păstorul întregului neam omenesc, cu fiii săi, cu sfinții și dreptii lui Hristos, Domnul răstignit».

Auzind cuvintele tâlharului, toți patriarhii au grăit într-un glas: «Binecuvântat fie Domnul Atotputernic, Părintele veșnicilor bunătăți și Părintele milostivirilor, care a dat un așa mare har păcătoșilor Săi și i-a dus în frumusețea Raiului și la a Sa masă îmbelșugată, căci aceasta este în mod sigur viața creștinească! Amin».

CAPITOLUL XXVII

Acestea sunt dumnezeieștile și sfintele taine pe care noi, Carinus și Leucius le-am văzut și auzit. Noi nu avem îngăduința să spunem mai multe despre celelalte taine ale lui Dumnezeu, precum ne-a poruncit nouă arhanghelul Mihail, mărturisind: «Mergând, duceți-vă la frații voștri din Ierusalim și stați în rugăciune, mărturisind și slăvind învierea Domnului Iisus Hristos, căci i-a înviat pe cei adormiți împreună cu Sine. Și cu niciun om nu veți vorbi și nu veți sta, ci [veți rămâne] tăcuți, până când va veni ceasul în care Însuși Domnul vă va îngădui să vorbiți despre tainele Sale cele dumnezeiești».

Arhanghelul Mihail ne-a poruncit să mergem dincolo de Iordan, într-un loc bogat și mănos, unde se află mulți dintre cei care au înviat împreună cu noi, spre mărturia învierii Domnului Hristos. Căci sunt trei zile de când am înviat din morți, și am prăznuit în Ierusalim Paștele Domnului împreună cu părinții noștri spre mărturia învierii

Domnului Hristos; și am fost botezați în sfântul râu Iordan, primind numai câte o cămașă albă. Și după trei zile, prăznuind Paștele Domnului, toți cei care au înviat împreună cu noi au fost răpiți în nori și au fost duși dincolo de Iordan, și până acum nu au mai fost văzuți de nimeni. Acestea sunt cele pe care Domnul ne-a poruncit ca să vi le spunem vouă. Și lăudați-L pe el și slăviți-L, și pocăiți-vă ca El să se milostivească de voi. Pace vouă, de la Însuși Domnul Iisus Hristos. Amin”.

Și după ce au terminat, scriindu-le pe toate în câteva cărți, s-au înălțat [la cer]. Carinus a dat în mâinile lui Anna și Caiafa și Gamaliel cele pe care le-a scris. La fel și Leucius a dat în mâinile lui Nicodim și Iosif cele pe care le-a scris în carte. Și pe dată ei s-au preschimbă într-un alb strălucitor și nu au mai putut fi văzuți. Cele scrise de ei au fost găsite ca fiind la fel, [nedeosebindu-se] nici măcar cu o literă.

Minunându-se de vorbele lui Carinus și ale lui Leucius, întreaga sinagogă a iudeilor a zis: „Cu adevărat, toate acestea s-au făcut de către Domnul și binecuvântat fie Domnul în vecii vecilor. Amin”. Și au ieșit toți cu mare tulburare, cu teamă și cutremur, și și-au lovit pieptul, și a mers fiecare întru ale sale.

Toate acestea, care s-au spus de iudei în sinagoga lor, au fost pe dată povestite guvernatorului de Iosif și Nicodim, și însuși Pilat a scris toate cele ce s-au făcut și rostit de Iisus către iudei, și el a așezat toate cuvintele în actele publice ale instituției pretoratului său.

CAPITOLUL XXVIII

Apoi, Pilat i-a adunat la templul iudeilor pe toți mai marii sinagogii și pe scribi și pe învățătorii Legii și a intrat

împreună cu ei în Sfânta Templului și a poruncit ca să fie închise toate ușile, și le-a zis lor: „Am auzit că aveți o mare colecție de cărți în acest Templu, și de aceea vă cer să le deschideți înaintea noastră”.

Și, în vreme ce colecția aceea de cărți a fost adusă de patru slujitori, [aceasta fiind] împodobită cu aur și pietre prețioase, zis-a Pilat către toți: „Vă implor pe Dumnezeu, Părintele vostru, care a făcut și a poruncit ca să fie ridicat acest Templu, să nu ascundeți nimic față de mine. Voi cunoașteți toate cele ce scrise în această colecție; spuneți-mi așadar dacă L-ați găsit în Scripturi pe acest Iisus - pe Care voi l-ați răstignit ca fiind Fiul lui Dumnezeu - care ar fi trebuit să vină pentru mântuirea neamului omenesc, și în ce vreme ar fi trebuit să vină!”.

Rugați astfel, Anna și Caiafa au poruncit ca toți ceilalți care se aflau acolo să iasă din Sfânta [Sfintelor], și au închis toate ușile Templului și ale Sfintei, și au grăit către Pilat: „Conjurați fiind de tine, o judecătorule, pe zidirea acestui Templu, îți vom arăta ție adevărul și faptele întocmai. După ce l-am răstignit pe Iisus, neștiind că este Fiul lui Dumnezeu, ci socotind noi că prin vreo vrăjitorie săvârșește minunile lui, am făcut o mare adunare în acest Templu. Și vorbind noi despre semnele minunilor pe care le făcuse Iisus, am găsit mulți martori din neamul nostru, care au spus că după pătimirea morții El a fost văzut viu, și am văzut doi martori, ale căror trupuri le-a înviat Iisus din morți. Aceștia ne-au spus nouă multe minuni pe care le-a făcut Iisus morților, și pe care le avem scrise în mâinile noastre. Și este datina noastră ca în fiecare an să deschidem această sfântă colecție [de cărți] înaintea întregii sinagogii, și să căutăm [în ea] mărturia lui Dumnezeu.

Și am descoperit în prima carte a Septuagintei⁷⁶, unde arhanghelul Mihail grăiește către al treilea fiul al primului om, Adam, [zicând] că după cinci mii cinci sute de ani, ar trebui să vină din ceruri Hristos, preaiubitul Fiul al lui Dumnezeu. De aceea noi am socotit că Acesta este pesemne Dumnezeul lui Israel, Care a grăit către Moise: «Să-ți faci ție Chivot al mărturiei lung de doi coți și jumătate, larg de un cot și jumătate și înalt de un cot și jumătate»⁷⁷. Căci prin acești cinci coți și jumătate noi am înțeles și am cunoscut, din alcătuirea Chivotului Vechiului Legământ, că în cinci mii de ani și jumătate va trebui să vină Iisus Hristos în chivotul trupului și, precum dă mărturie Sfânta Scriptură, El este Însuși Fiul lui Dumnezeu și Domn și Împărat al lui Israel. Iar după pătimirea Lui, noi, mai marii sinagogii, privind cu uimire la semnele care s-au făcut din pricina Lui, am deschis această colecție de cărți, căutând toate neamurile până la neamul lui Iosif și Maria, mama lui Iisus, și am văzut că ea este din sămânța lui David; și am descoperit că din ziua când Domnul a făcut cerul și pământul și pe Adam, primul om, până la potop, sunt două mii două sute doisprezece ani. Și de la potop până la Avraam sunt nouă sute doisprezece ani. Și de la Avraam până la Moise sunt patru sute trei zeci de ani. Și de la Moise până la regele David sunt cinci sute zece ani. Și de la David până la strămutarea în Babilon sunt cinci sute de ani. Și de la strămutarea în Babilon până la întruparea lui Hristos sunt patru sute de ani. Și s-au făcut pe dată cinci

mii cinci sute de ani⁷⁸. Și astfel se face că, Iisus Hristos, Cel pe care L-am răstignit, este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat și atotputernic. Amin”.

Și după acestea, Pilat a scris o epistolă către Claudiu, din orașul Roma, zicând: „Pontiu Pilat Împăratului Claudiu, salutări”!⁷⁹

Sfârșit

⁷⁶ Septuaginta. Reprezintă traducerea în limba greacă, atât a celor cinci cărți ale lui Moise (Pentateuhul), cât și a celorlalte cărți ale Vechiului Testament. Această traducere s-a efectuat în perioada cuprinsă între sec. III-II î.Hr.

⁷⁷ cf. Iș. XXV, 10.

⁷⁸ Până la cei 5.500 de ani, mai lipsesc la numărătoare 536 de ani.

⁷⁹ Vezi textul acestei scrisori în Anexa 2.